

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Α.ΔΙ.Π.

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

HELLENIC REPUBLIC

H.Q.A.

HELLENIC QUALITY ASSURANCE AND
ACCREDITATION AGENCY

EXTERNAL EVALUATION REPORT

DEPARTMENT Τμήμα Θεάτρου

UNIVERSITY Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Version 2.0

March 2010

TABLE OF CONTENTS

The External Evaluation Committee

Introduction

I. The External Evaluation Procedure

- Brief account of documents examined, of the Site Visit, meetings and facilities visited.

II. The Internal Evaluation Procedure

- Comments on the quality and completeness of the documentation provided and on the overall acceptance of and participation in the Quality Assurance procedures by the Department.

A. Curriculum

APPROACH

- Goals and objectives of the Curriculum, structure and content, intended learning outcomes.

IMPLEMENTATION

- Rationality, functionality, effectiveness of the Curriculum.

RESULTS

- Maximizing success and dealing with potential inhibiting factors.

IMPROVEMENT

- Planned improvements.

B. Teaching

APPROACH:

- Pedagogic policy and methodology, means and resources.

IMPLEMENTATION

- Quality and evaluation of teaching procedures, teaching materials and resources, mobility.

RESULTS

- Efficacy of teaching, understanding of positive or negative results.

IMPROVEMENT

- Proposed methods for improvement.

C. Research

APPROACH

- Research policy and main objectives.

IMPLEMENTATION

- Research promotion and assessment, quality of support and infrastructure.

RESULTS

- Research projects and collaborations, scientific publications and applied results.

IMPROVEMENT

- Proposed initiatives aiming at improvement.

D. All Other Services

APPROACH

- Quality and effectiveness of services provided by the Department.

IMPLEMENTATION

- Organization and infrastructure of the Department's administration (e.g. secretariat of the Department).

RESULTS

- Adequateness and functionality of administrative and other services.

IMPROVEMENTS

- Proposed initiatives aiming at improvement.

Collaboration with social, cultural and production organizations**E. Strategic Planning, Perspectives for Improvement and Dealing with Potential Inhibiting Factors**

- Short-, medium- and long-term goals and plans of action proposed by the Department.

F. Final Conclusions and recommendations of the EEC on:

- The development and present situation of the Department, good practices and weaknesses identified through the External Evaluation process, recommendations for improvement.

External Evaluation Committee

The Committee responsible for the External Evaluation of the Department of Theatre of the Aristotle University of Thessaloniki consisted of the following five (5) expert evaluators drawn from the Registry constituted by the HQAA in accordance with Law 3374/2005 :

1. Pr Charalampos ORFANOS, Professeur en Langue et littérature grecques (President)
Université Lille 3
2. Dr Eleftheria IOANNIDOU, Lecturer in Drama University of Birmingham
3. Dr Dimitris PAPANIKOLAOU, Associate Professor in Modern Greek, University of Oxford
4. Διονύσης ΚΑΨΑΛΗΣ, Λογοτέχνης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
5. Βασίλης ΒΑΦΕΑΣ, Σκηνοθέτης

N.B. The structure of the “Template” proposed for the External Evaluation Report mirrors the requirements of Law 3374/2005 and corresponds overall to the structure of the Internal Evaluation Report submitted by the Department.

The length of text in each box is free. Questions included in each box are not exclusive nor should they always be answered separately; they are meant to provide a general outline of matters that should be addressed by the Committee when formulating its comments.

Introduction

I. The External Evaluation Procedure

- Dates and brief account of the site visit.

Η επιτροπή επισκέφθηκε το Τμήμα στις 17 και 18 Φεβρουαρίου. Τα μέλη της επιτροπής είχαν την πρώτη συνάντηση στην Πρυτανεία με τον αντιπρύτανη κ. Παντή, τον κοσμήτορα της Σχολής Καλών Τεχνών κ. Ναζίρη και στελέχη της ΜΟΔΙΠ που μας ενημέρωσαν για τη διαδικασία πιστοποίησης του ΑΠΘ, το ίδιο το πανεπιστήμιο, την ιστορία και τις ιδιαιτερότητές του, το ερευνητικό του προφίλ και την οικονομική του κατάσταση. Στις 12 το μεσημέρι μεταφερθήκαμε σε κεντρικό κτίριο του Τμήματος Θεάτρου στην Εγνατία (αρ. 122). Ο πρόεδρος του Τμήματος κ. Αντώνης Γλυτζουρής υποδέχθηκε την επιτροπή και την ενημέρωσε για το Τμήμα καθώς και για τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και του προπαρασκευαστικού έργου της ΟΜΕΑ. Ακολούθησαν τμηματικές παρουσιάσεις του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, των κατευθύνσεων, της διπλωματικής εξέτασης και της διάλεξης. Κατά τη διάρκεια αυτής και της υπόλοιπης μέρας η επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για τις ιδιαιτερότητες αυτού του Τμήματος, που έχει οργανώσει με θαυμάσια ισορροπία το πρόγραμμά του ανάμεσα στα θεωρητικά και τα πρακτικά μαθήματα, να συζητήσει σε βάθος το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, το διδακτορικό κύκλο σπουδών, τη δημόσια παρουσία του Τμήματος, το καλλιτεχνικό του έργο και την ηλεκτρονική του ιστοσελίδα, τις διεθνείς του σχέσεις, και να εκτιμήσει τις δυνατότητες και τις προκλήσεις που αυτό σήμερα αντιμετωπίζει.

Η επιτροπή επισκέφθηκε όλους τους χώρους του κεντρικού κτιρίου και όλες τις υπόλοιπες αίθουσες διδασκαλίας και εργαστηρίων, το πλήρως εξοπλισμένο και ιδιαίτερα λειτουργικό θέατρο. Στη διάθεσή της τέθηκε ένας μεγάλος αριθμός πτυχιακών εργασιών, διδακτορικών διατριβών, οπτικοακουστικού υλικού από παραστάσεις, μαθήματα, ασκήσεις και δημόσιες εκδηλώσεις, ενώ της δόθηκε και η ευκαιρία να παραστεί σε εξετάσεις μαθήματος (φωτισμού), σε πρόβα εξέτασης (σκηνοθεσίας) και σε ένα μάθημα υποκριτικής.

Η επιτροπή συνάντησε και συνομίλησε σε ατομικές συνεντεύξεις με όλα τα μέλη του διδακτικού, του τεχνικού και του διοικητικού προσωπικού. Η επιτροπή συνομίλησε με προπτυχιακούς (περίπου τριάντα φοιτητές όλων των ετών), μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, σε οργανωμένη εκτενέστατη συνάντηση. Πέραν αυτού, καθ' όλη τη διάρκεια του διημέρου τα μέλη της επιτροπής είχαν την ευκαιρία να βρεθούν στον ίδιο χώρο και να ακούσουν τις απόψεις φοιτητών όλων των επιπέδων.

- Whom did the Committee meet ?
- List of Reports, documents, other data examined by the Committee.
- Groups of teaching and administrative staff and students interviewed
- Facilities visited by the External Evaluation Committee.

II. The Internal Evaluation Procedure

Please comment on:

- Appropriateness of sources and documentation used
- Quality and completeness of evidence reviewed and provided
- To what extent have the objectives of the internal evaluation process been met by the Department?

Το υλικό που δόθηκε στην επιτροπή ήταν επαρκές, ουσιαστικά οργανωμένο και άρτια παρουσιασμένο. Αποτύπωνε με ακρίβεια κάθε πλευρά της εκπαιδευτικής και της ερευνητικής διαδικασίας, ενώ περιέγραφε με σαφήνεια τους μελλοντικούς στόχους του Τμήματος αλλά και τα προβλήματα που αυτό σήμερα αντιμετωπίζει, κυρίως εξαιτίας της γενικότερης οικονομικής κρίσης και των περικοπών που έχουν επιβληθεί στα πανεπιστήμια. Όταν ζητήθηκαν διευκρινίσεις, δόθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Το Τμήμα, λοιπόν, πλήρως ανταποκρίθηκε στους όρους και τους στόχους της εσωτερικής του αξιολόγησης. Η επιτροπή, βλέποντας και το πόσο θετικά αντέδρασε το Τμήμα σε όλη αυτήν τη διαδικασία, είναι πεπεισμένη ότι οι προτάσεις της θα αποτελέσουν μέρος της αναθεώρησης της γενικότερης εκπαιδευτικής και ερευνητικής στρατηγικής του Τμήματος.

A. Curriculum

To be filled separately for each undergraduate, graduate and doctoral programme.

APPROACH

- What are the goals and objectives of the Curriculum? What is the plan for achieving them?
- How were the objectives decided? Which factors were taken into account? Were they set against appropriate standards? Did the unit consult other stakeholders?
- Is the curriculum consistent with the objectives of the Curriculum and the requirements of the society?
- How was the curriculum decided? Were all constituents of the Department, including students and other stakeholders, consulted?
- Has the unit set a procedure for the revision of the curriculum?

Το Τμήμα Θεάτρου του ΑΠΘ έχει ένα εντυπωσιακό, ευρύ και σε βάθος χρόνου δοκιμασμένο πρόγραμμα σπουδών. Ο συστηματικός τρόπος με τον οποίο συνδυάζει τη θεωρία και την πράξη του θεάτρου σε όλη την έκταση των μαθημάτων που προσφέρει, το καθιστούν, θεωρούμε, μοναδικό στο πλαίσιο της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης στον χώρο του θεάτρου και ένα από τα πιο δυναμικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Τμήμα αποτελεί μέρος της Σχολής Καλών Τεχνών και το πρόγραμμα σπουδών είναι πενταετές με δύο έτη γενικής κατάρτισης και τρία έτη ειδίκευσης (υποκριτική, δραματολογία/παραστασιολογία, σκηνοθεσία, ενδυματολογία/σκηνογραφία).

Ο στόχος του Τμήματος είναι η καλλιτεχνική εκπαίδευση στον τομέα του θεάτρου, αλλά και η επιστημονική μελέτη του θεατρικού φαινομένου, όπως αυτό αποτυπώνεται στο ΦΕΚ της ίδρυσής του (ΦΕΚ αρ. Φύλλου 57α, 3/5/1984), σε συνδυασμό με τον ΦΕΚ που αφορά τις επαγγελματικές δεξιότητες και προοπτικές των αποφοίτων του (αρ. Φύλλου 111, 6/4/2000).

Η επιτροπή θεωρεί ότι αυτός ο στόχος αποτυπώνεται απολύτως στο Πρόγραμμα Σπουδών και στην πολιτική αναδιαμόρφωσής του από το Τμήμα. Ο συνδυασμός πρακτικών και θεωρητικών μαθημάτων, η χρήση μιας σειράς προαπαιτούμενων μαθημάτων, αλλά και οι συνεχείς διαδικασίες εσωτερικής επιλογής μαθημάτων και κατεύθυνσης, διασφαλίζουν τον προσανατολισμό του κάθε φοιτητή, τη λειτουργικότητα και συνοχή των ειδικών μαθημάτων και, τελικά, το υψηλό μαθησιακό αποτέλεσμα.

Το Τμήμα δέχθηκε τους πρώτους του φοιτητές το 1992. Η ίδρυσή του ήταν αποτέλεσμα μιας μακράς διαδικασίας επιστημολογικού προβληματισμού, επιστημονικής έρευνας και καλλιτεχνικού πειραματισμού, που από τα μέσα της δεκαετίας του '80 οδήγησε, με πρωτοβουλία του Νικηφόρου Παπανδρέου, και τη συνεργασία της Ιωάννας Μανωλεδάκη και του Αλόστολου Βέττα, τον μαθησιακό και ερευνητικό αυτόν τομέα στην ωριμότητά του.

Ο στόχος ήταν η εισαγωγή της επιστήμης του θεάτρου στο ελληνικό πανεπιστήμιο ως συγκροτημένου επιστημονικού πεδίου, όπως αυτό εκπροσωπείται στα διεθνή και ευρωπαϊκά πανεπιστήμια (στη Γερμανία από τη δεκαετία του 1920, στη Βρετανία από τα μέσα του εικοστού αιώνα). Δεν υιοθετήθηκε όμως απλώς ένα διεθνές μοντέλο, αλλά στόχος υπήρξε πάντοτε η προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες του θεατρικού γίνεσθαι της χώρας και στην κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα της Θεσσαλονίκης. Εκ των πραγμάτων, τόσο η δυναμική σχέση με την τοπική κοινωνία όσο και ο διαρκής

αναστοχασμός και αναπροσαρμογή στόχων και προγραμμάτων ήταν εξαρχής στον πυρήνα του εγχειρήματος και αποδείχθηκε εντυπωσιακή.

Το Τμήμα έχει θεσμοθετημένες διαδικασίες αναθεώρησης του προγράμματος σπουδών και μάλιστα δύο ευρείες αναθεωρήσεις του το 2003 και το 2010 (η δεύτερη σύμφωνα με τις τότε διαδικασίες πιστοποίησης), οδήγησαν σε καιρίες δομικές βελτιώσεις.

IMPLEMENTATION

- How effectively is the Department's goal implemented by the curriculum?
- How does the curriculum compare with appropriate, universally accepted standards for the specific area of study?
- Is the structure of the curriculum rational and clearly articulated?
- Is the curriculum coherent and functional?
- Is the material for each course appropriate and the time offered sufficient?
- Does the Department have the necessary resources and appropriately qualified and trained staff to implement the curriculum?

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Θεάτρου είναι πολυσχιδές και πληθωρικό και καλύπτει με το παραπάνω τους στόχους που έχει θέσει το Τμήμα. Ακολουθούνται διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, το πρόγραμμα έχει συνοχή και λειτουργική δομή. Μεγάλο πλεονέκτημα του προγράμματος αποτελεί η καλλιτεχνική και θεωρητική πολυφωνία του, μια σοφά ενορχηστρωμένη πολυφωνία.

Κάθε μάθημα προσφέρει τις αναγκαίες ώρες διδασκαλίας, αλλά και τις προϋποθέσεις για επαρκή στήριξη της μαθησιακής προσπάθειας των φοιτητών με εξειδικευμένη επίβλεψη εργασιών και καλλιτεχνικών πρότζεκτ. Η διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών αναδεικνύεται σε αναπόσπαστο δημιουργικό μέρος της μαθησιακής πορείας. Οι εργασίες που είχαμε την ευκαιρία να διαβάσουμε ήταν εφάμιλλες, αν όχι καλύτερες, από εργασίες επιπέδου Μάστερ των τριών πανεπιστημίων που εκπροσωπούνται στην επιτροπή.

Προφανώς, οι ανάγκες του αντικειμένου, ιδιαίτερα σε ένα τόσο καλά οργανωμένο πρόγραμμα, είναι μεγάλες. Κάποιες από τις υποδομές του Τμήματος Θεάτρου είναι υψηλού επιπέδου, όπως, λόγου χάρη, το Θέατρο Κλειώ. Εντούτοις είναι επείγον και απαραίτητο να διαμορφωθεί κάπου ένας μεγάλος αποθηκευτικός χώρος ώστε να μην χρησιμοποιείται μέρος αυτού το θαυμάσιου και ακριβού εργαλείου ως αποθήκη, όπως συμβαίνει σήμερα. Και άλλες υποδομές του Τμήματος επιδέχονται βελτίωση ενώ, στο σύνολό της, η υλικοτεχνική υποδομή είναι ιδιαίτερα σημαντικό να στηρίζεται πάντα και να συντηρείται από επαρκές προσωπικό. Η επιτροπή θεωρεί, για παράδειγμα, αδιανόητο το γεγονός ότι, κατά παράβαση του σχετικού νόμου, το θέατρο Κλειώ, το οποίο αποτελεί τον πυρήνα λειτουργίας του Τμήματος, να μένει χωρίς διπλωματούχο ηλεκτρολόγο.

RESULTS

- How well is the implementation achieving the Department's predefined goals and objectives?
- If not, why is it so? How is this problem dealt with?
- Does the Department understand why and how it achieved or failed to achieve these

results?

Οι στόχοι του Προγράμματος, όπως κατέστη σαφές από την περιγραφή που προηγήθηκε, υπηρετούνται απολύτως. Το Τμήμα το κατανοεί αυτό, άλλωστε ο ενθουσιασμός των φοιτητών βοηθάει στο να δημιουργείται τούτη η βεβαιότητα ακόμα και στο επίπεδο της καθημερινής δραστηριότητας. Αυτή ακριβώς η καθημερινή ζύμωση με φοιτητές, διδάσκοντες και το κοινό της πόλης που παρακολουθεί το έργο του Τμήματος, διασφαλίζει ότι κάθε πρόβλημα που ανακύπτει αντιμετωπίζεται αμέσως, στην πράξη και με αποτελεσματικότητα.

IMPROVEMENT

- Does the Department know how the Curriculum should be improved?
- Which improvements does the Department plan to introduce?

Το πρόγραμμα είναι κατανοητό και αποδεκτό από όλες τις κατηγορίες διδασκόντων και διδασκομένων. Μικρές βελτιώσεις γίνονται συνεχώς (όπως για παράδειγμα η πρόσφατη αναθεώρηση των κανόνων για την διπλωματική διάλεξη). Βελτιώσεις το Τμήμα σχεδιάζει να εισαγάγει κυρίως στο μεταπτυχιακό του πρόγραμμα, κάτι που συζητήθηκε εκτενώς κατά τη διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης.

B. Teaching

APPROACH:

Does the Department have a defined pedagogic policy with regard to teaching approach and methodology?

Please comment on :

- Teaching methods used
- Teaching staff/ student ratio
- Teacher/student collaboration
- Adequacy of means and resources
- Use of information technologies
- Examination system

Το Τμήμα έχει σαφή παιδαγωγική πολιτική. Από την ίδρυση του μέχρι και σήμερα έχει επιτύχει την ισόρροπη κατανομή καλλιτεχνικών και θεωρητικών μαθημάτων σε οργανική σύνδεση μεταξύ τους. Το περιεχόμενο του κάθε προσφερόμενου μαθήματος προσδιορίζεται με βάση τις ανάγκες και τους στόχους, όπως αυτά οριοθετούνται μέσα από τη στενή συνεργασία των διδασκόντων.

Οι μέθοδοι διδασκαλίας βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τα σύγχρονα διεθνή δεδομένα του επιστημονικού πεδίου. Η επιτροπή παρακολούθησε ένα εργαστήριο υποκριτικής και είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με τους φοιτητές και τη διδάσκουσα και να διαπιστώσει στην πράξη ότι οι παιδαγωγικές μέθοδοι παραμένουν δημιουργικά ανοιχτές στις εξελίξεις της διδακτικής του θεάτρου.

Η αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων ($n + 2$) είναι 1:24,1. Με δεδομένες τις ιδιαίτερες ανάγκες ενός τμήματος θεάτρου με έμφαση στην καλλιτεχνική διάσταση του θεάτρου η αναλογία αυτή κρίνεται ως ιδιαίτερα επιβαρυντική για τους διδάσκοντες και δυσμενής για τη μαθησιακή διαδικασία.

Επιπλέον, οι ιδιαίτερες ανάγκες και η φύση του προγράμματος σπουδών δεν είναι δυνατόν να αποτυπωθούν σ' αυτήν την αναλογία. Για παράδειγμα, πολλά καλλιτεχνικά μαθήματα απαιτούν συχνά οι φοιτητές να κατανέμονται σε μικρότερες ομάδες. Μέχρι πρότινος, οι ανάγκες αυτές καλύπτονταν με ειδικό διδακτικό προσωπικό ΠΔ 407, που έπαψε όμως να προσλαμβάνεται λόγω της δραστηκής μείωσης των ειδικών πόρων. Μια τέτοια εξέλιξη πλήττει στην καρδιά της την ίδια τη μαθησιακή διαδικασία ενός τέτοιου αντικειμένου (π.χ. μάθημα υποκριτικής με 70 φοιτητές για ένα ολόκληρο εξάμηνο).

IMPLEMENTATION

Please comment on:

- Quality of teaching procedures
- Quality and adequacy of teaching materials and resources.
- Quality of course material. Is it brought up to date?
- Linking of research with teaching
- Mobility of academic staff and students
- Evaluation by the students of (a) the teaching and (b) the course content and study material/resources

Η ποιότητα του διδακτικού έργου αναλύθηκε παραπάνω. Είναι υψηλότατη. Στηρίζεται δε

απο εκπαιδευτικό υλικό αντίστοιχου επιπέδου, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της υλικοτεχνικής υποδομής και της επάρκειας πόρων και μέσων. Το Τμήμα θεωρεί καίριο μέρος της αποστολής του τη σύνδεση της σύγχρονης έρευνας με τη διδασκαλία, ακόμα και των πιο πρακτικών αντικειμένων. Όπως χαρακτηριστικά είπε στην επιτροπή ένα από τα μέλη ΔΕΠ, «ο ρόλος μας δεν είναι να υπηρετούμε την τρέχουσα αγορά του θεάτρου, αλλά την μελλοντική δυναμική του και να ενθαρρύνουμε την πρωτοπορία».

Τα διεθνή προγράμματα του Τμήματος ενθαρρύνουν επίσης την κινητικότητα των φοιτητών, εντός του προγράμματος Erasmus και άλλων διμερών συμφωνιών. Η εξερχόμενη κινητικότητα διδακτικού προσωπικού καταγράφεται ως μηδενική στα πλαίσια των συμφωνιών Erasmus, και τούτο συμβαίνει ακριβώς λόγω της απουσίας αδειών. Με άλλα λόγια, ενώ το σύνολο των διδασκόντων είναι υψηλού επιπέδου και σημαντικής διεθνούς αναγνωρισιμότητας, και η δραστηριότητά τους και εκτός του Τμήματος στη Θεσσαλονίκη είναι σημαντική, τους είναι αδύνατον να επωφεληθούν της δυνατότητας εκπαιδευτικών ανταλλαγών και/ή να διδάξουν ως επισκέπτες σε άλλα πανεπιστήμια για το χρονικό διάστημα που προβλέπουν οι σχετικές συμφωνίες.

RESULTS

Please comment on:

- Efficacy of teaching.
- Discrepancies in the success/failure percentage between courses and how they are justified.
- Differences between students in (a) the time to graduation, and (b) final degree grades.
- Whether the Department understands the reasons of such positive or negative results?

Κρίνοντας από την αναλογία μετασχόντων και επιτυχόντων στις εξετάσεις του 2012, η αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας κρίνεται επαρκέστατη. Η βαθμολόγηση κρίνεται ικανοποιητική, καθώς καλύπτει όλη τη βαθμολογική κλίμακα, παρόλο που η αποτίμηση ενός καλλιτεχνικού έργου είναι δύσκολο και συχνά ανέφικτο να μεταφραστεί βαθμολογικά. Το Τμήμα είναι γενικά ικανοποιημένο από τα μαθησιακά αποτελέσματα και αναζητά τρόπους διατήρησης και βελτίωσής τους.

IMPROVEMENT

- Does the Department propose methods and ways for improvement?
- What initiatives does it take in this direction?

Το Τμήμα κατανοεί το βάρος του προγράμματος και κάνει κάθε προσπάθεια για να βελτιώσει όσο μπορεί αυτήν την κατάσταση. Η σημερινή συγκυρία όμως δεν αφήνει πολλά περιθώρια. Η επιτροπή συζήτησε με το σύνολο των συναδέλφων τις δυνατότητες αναδιοργάνωσης του προγράμματος για να αντιμετωπίσει τις δυσλειτουργίες που προκαλεί η μείωση του διδακτικού προσωπικού λόγω της οικονομικής κρίσης. Η επιτροπή υπογραμμίζει το γεγονός ότι η εκπαιδευτική αποστολή του Τμήματος επιτελείται σε τόσο υψηλό επίπεδο χάρη στο ζήλο, την αυτοθυσία και την αφοσίωση όλων ανεξαιρέτα των συναδέλφων.

C. Research

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

APPROACH

- What is the Department's policy and main objective in research?
- Has the Department set internal standards for assessing research?

Το Τμήμα έχει επιλέξει να μην περιορίσει τους ερευνητικούς του στόχους, όπως φαίνεται από τον τίτλο του μεταπτυχιακού προγράμματος αλλά και τη διάρθρωση των προπτυχιακών σπουδών. Η άμιλλα μεταξύ των διδασκόντων και το γενικώς υψηλό επίπεδό τους αλλά και οι ενδεδειγμένες διαδικασίες εξέλιξης διασφαλίζουν τα υψηλά κριτήρια αξιολόγησης της επιστημονικής έρευνας.

IMPLEMENTATION

- How does the Department promote and support research?
- Quality and adequacy of research infrastructure and support.
- Scientific publications.
- Research projects.
- Research collaborations.

Το Τμήμα εκδίδει τη *Σκηνή*, έγκριτο ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό (peer reviewed). Παράλληλα με αυτό προωθούνται μια σειρά άλλων επιστημονικών και καλλιτεχνικών πρωτοβουλιών από την οργανωμένη ιστοσελίδα του Τμήματος. Το Τμήμα έχει κατά το παρελθόν αναλάβει και εκπονήσει μεγάλα έργα, κυρίως καταγραφής/τεκμηρίωσης και ψηφιοποίησης υλικού θεατρολογικής έρευνας. Το Τμήμα συμμετέχει στο European Network of Research and Documentation of Performances of Ancient Greek Drama. Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν σε σημαντικά διεθνή και εγχώρια ερευνητικά προγράμματα: πχ. σε συνεργασία με το ΙΜΣ· στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος CONNECT· στο πλαίσιο των ελληνικών προγραμμάτων ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ και ΕΠΕΑΕΚ II (2003-2009)· στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος InterACT («Greece – FYROM, IPA Cross-Border Programme 2007-2013»). Η επιτροπή θεωρεί ότι, με την κατάλληλη στήριξη (την οποία όμως προς το παρόν δεν έχουν από την κεντρική διοίκηση του πανεπιστημίου), μέλη του Τμήματος μπορούν να συνάψουν καινούργιες ερευνητικές συνεργασίες στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, και να προτείνουν νέα ερευνητικά προγράμματα. Είναι όμως σημαντικό να υπογραμμισθεί ακόμα μία φορά ότι η ερευνητική κουλτούρα του Τμήματος θα πρέπει να στηριχθεί με την πιο οργανωμένη παροχή εκπαιδευτικών αδειών, όπως και με ένα συντονισμένο και διαρκές ερευνητικό σεμινάριο παρουσίασης νέας ερευνητικής εργασίας, από μέλη του Τμήματος ή προσκεκλημένους ομιλητές.

RESULTS

- How successfully were the Department's research objectives implemented?
- Scientific publications.
- Research projects.
- Research collaborations.
- Efficacy of research work. Applied results. Patents etc.
- Is the Department's research acknowledged and visible outside the Department?
Rewards and awards.

Η ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος είναι αναγνωρισμένη και χαίρει διεθνούς εκτίμησης από τους ειδικούς. Δεν είναι τυχαίο ότι κορυφαίοι μελετητές και καλλιτέχνες του θεάτρου από όλον τον κόσμο έρχονται στο Τμήμα για διαλέξεις και συνεργασίες, συχνά πληρώνοντας οι ίδιοι τα έξοδά τους. Αυτό είναι μια ένδειξη της διεθνούς απήχησης του Τμήματος και της δουλειάς των μελών του.

Ωστόσο, η απουσία κεντρικής στήριξης για την παροχή ερευνητικών αδειών, την οργάνωση ερευνητικών προγραμμάτων όλων των επιπέδων, και την αναγκαία τεχνική υποστήριξη του καλλιτεχνικού έργου αποτελεί κίνδυνο για τα μελλοντικά αποτελέσματα της καλλιτεχνικής και ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος. Ως προς το πρώτο, η στήριξη αφορά το ΥΠΕΠΘ και μεταφράζεται σε επιπλέον θέσεις ΔΕΠ για την ανακούφιση του διδακτικού φορτίου των υπαρχόντων και, άρα, τη δυνατότητά τους να παίρνουν ερευνητικές άδειες. Ως προς το δεύτερο και το τρίτο, η στήριξη αφορά το ΑΠΘ: αφενός την προκήρυξη από την Επιτροπή Ερευνών ερευνητικών προγραμμάτων σχετικών με τη θεατρολογική έρευνα, και αφετέρου την πρόσληψη του αναγκαίου τεχνικού προσωπικού. Αρκεί εδώ να αναφερθεί ότι κανείς από το Τμήμα δεν έχει πάρει ερευνητική άδεια τα τελευταία χρόνια από το 2011, ενώ δέκα μέλη ΔΕΠ δεν έχουν πάρει καμία άδεια από την ίδρυση του Τμήματος.

Παρόλα αυτά οι διεθνείς διακρίσεις του Τμήματος είναι εντυπωσιακές και περιλαμβάνουν σημαντικά καλλιτεχνικά βραβεία (EMMY, βραβείο Μαρίκα Κοτοπούλη, Μεγάλο Βραβείο Ουνέσκο, 2007, Quadrennia της Πράγας, Ibsen Scholarships 2013, MGSA Translation Award).

Σε ένα τμήμα όπως αυτό, είναι όμως σημαντικό να αναφερθεί και η απήχηση των παραστάσεων που παράγονται από φοιτητές και διδάσκοντες. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, θεωρούμε αυτήν την πρωτοποριακή παραγωγή οργανικό μέρος του ερευνητικού έργου του Τμήματος. Την αξιολογούμε δε ως ουσιαστική, αναγνωρισμένη και κοινωνικά απαραίτητη.

IMPROVEMENT

- Improvements in research proposed by the Department, if necessary.
- Initiatives in this direction undertaken by the Department .

Υπό τις παρούσες δυσμενείς συνθήκες, η έρευνα που πραγματοποιείται στο Τμήμα κρίνεται εντυπωσιακή. Τα μέλη επεξεργάζονται τρόπους να οργανωθεί περαιτέρω η αμιγώς ερευνητική δραστηριότητα και να αποκτήσει ακόμα μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα.

D. All Other Services

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

APPROACH

- How does the Department view the various services provided to the members of the academic community (teaching staff, students).
- Does the Department have a policy to simplify administrative procedures? Are most procedures processed electronically?
- Does the Department have a policy to increase student presence on Campus?

Η παρουσία των φοιτητών στο Τμήμα Θεάτρου είναι συνεχής, ουσιαστική και ενεργή, σε βαθμό που να μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για όλο το πανεπιστήμιο. Αυτό αποδεικνύει ότι οι βασικές υπηρεσίες που παρέχονται στους χώρους που χρησιμοποιεί το Τμήμα είναι επαρκείς. Ωστόσο, ως βασική προβληματική περιοχή εντοπίσαμε την έλλειψη πλήρους λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Γραμματείας. Δεν υπάρχει, για παράδειγμα, η δυνατότητα να καταθέτουν οι διδάσκοντες τις βαθμολογίες τους ηλεκτρονικά· δεν μπορούν οι φοιτητές να κάνουν τις δηλώσεις μαθημάτων τους ηλεκτρονικά, αλλά και ούτε να κάνουν ηλεκτρονικά αίτηση χορήγησης πιστοποιητικών, αναλυτικών βαθμολογιών κ.ά. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι σχετικές διαδικασίες να διεκπεραιώνονται χειρωνακτικά, επιβαρύνοντας τα στελέχη της Γραμματείας και δυσχεραίνοντας την εξυπηρέτηση των φοιτητών

IMPLEMENTATION

- Organization and infrastructure of the Department's administration (e.g. secretariat of the Department).
- Form and function of academic services and infrastructure for students (e.g. library, PCs and free internet access, student counseling, athletic- cultural activity etc.).

Παρά τις περικοπές, η γραμματειακή υποστήριξη του Τμήματος φαίνεται επαρκής, υπό την προϋπόθεση ότι θα προχωρήσει η δικτυακή σύνδεση του Τμήματος με τον server του πανεπιστημίου. Επιπλέον, ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός είναι απαρχαιωμένος και δυσλειτουργικός.

RESULTS

- Are administrative and other services adequate and functional?
- How does the Department view the particular results.

Όπως αναφέρθηκε ήδη εκτενώς, υπάρχουν κενά στην υλικοτεχνική υποδομή και στήριξη του έργου του Τμήματος. Η απουσία εξειδικευμένου ηλεκτρολόγου είναι η πιο σημαντική έλλειψη. Συμφωνώντας με το Τμήμα, η επιτροπή θέλει να υπογραμμίσει την ουσιαστική εξάρτηση της θεατρικής πράξης, άσκησης και έρευνας, από τη σωστή και άρτια λειτουργία των υλικοτεχνικών υποδομών.

IMPROVEMENTS

- Has the Department identified ways and methods to improve the services provided?
- Initiatives undertaken in this direction.

Το Τμήμα έπεισε την επιτροπή ότι επιθεωρεί συνεχώς όλους τους χώρους και επιτηρεί όλες τις επιμέρους δραστηριότητες του, σε βαθμό τέτοιο ώστε να γνωρίζει τις ελλείψεις και να προτείνει αμέσως λύσεις.

Collaboration with social, cultural and production organizations

Please, comment on quality, originality and significance of the Department's initiatives.

Και σε αυτήν την περίπτωση, η λειτουργία του Τμήματος θα μπορούσε να αποτελέσει πρότυπο για όλο το πανεπιστήμιο. Η συνεργασία με τα θέατρα της πόλης, τις καλλιτεχνικές ομάδες και τους σημαντικούς καλλιτέχνες, απλώνεται σε βάθος χρόνου και λειτουργεί αναζωογονητικά και πολλαπλασιαστικά για τη θεατρική ζωή της πόλης αλλά και για το ίδιο το Τμήμα.

E. Strategic Planning, Perspectives for Improvement and Dealing with Potential Inhibiting Factors

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

Please, comment on the Department's:

- Potential inhibiting factors at State, Institutional and Departmental level, and proposals on ways to overcome them.
- Short-, medium- and long-term goals.
- Plan and actions for improvement by the Department/Academic Unit
- Long-term actions proposed by the Department.

Ο βασικός στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος έχει πρωταρχικό στόχο τη διατήρηση του εξαιρετικά υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης των φοιτητών. Σε κρατικό επίπεδο κρίνεται αναγκαία η πρόσληψη διδακτικού προσωπικού, έστω υπό το καθεστώς του ΠΔ407 και η δυνατότητα εισαγωγής φοιτητών από όλες τις κατευθύνσεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και όχι μόνο από τη θεωρητική. Το μέτρο αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από θέσπιση ενός επιλεγόμενου ειδικού μαθήματος στις εισαγωγικές εξετάσεις και από τη συγκράτηση του αριθμού των εισακτέων, δεδομένης της αδυναμίας πρόσληψης προσωπικού. Στο επίπεδο του ιδρύματος είναι απαραίτητη η εξεύρεση αξιοπρεπούς στέγης για πολλές από τις δραστηριότητες του Τμήματος καθώς και ο εκσυγχρονισμός του ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Το ίδιο το Τμήμα μετά από συζήτηση με την επιτροπή συμφώνησε ότι είναι χρήσιμη η αναθεώρηση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

F. Final Conclusions and recommendations of the EEC

For each particular matter, please distinguish between under- and post-graduate level, if necessary.

Conclusions and recommendations of the EEC on:

- the development of the Department to this date and its present situation, including explicit comments on good practices and weaknesses identified through the External Evaluation process and recommendations for improvement
- the Department's readiness and capability to change/improve
- the Department's quality assurance.

Η επιτροπή αξιολογεί το παρεχόμενο έργο ως σύμφωνο με την αποστολή του Τμήματος, παρά τις αντιξοές συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτό επιτελείται. Χάρη στο μικτό του χαρακτήρα το Τμήμα παρέχει σφαιρική θεατρική παιδεία, συμβάλλει διαπλαστικά στη θεατρική και σύνολη καλλιτεχνική ζωή του τόπου και αποτελεί δυναμογόνο κύτταρο πολιτισμού στη ζωή της Θεσσαλονίκης. Με τις ρηξικέλευθες και πρωτοποριακές δράσεις του αφομοιώνει και συνομιλεί με τα σύγχρονα διεθνή ρεύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Όταν με το καλό αποκτήσει την απαραίτητη τεχνολογική και κτιριακή υποδομή και ενισχυθεί το επιστημονικό και καλλιτεχνικό δυναμικό του, το Τμήμα αυτό έχει τη δυνατότητα να εξελιχθεί σε ένα από τα πιο δυναμικά και ελκυστικά τμήματα θεάτρου στην Ευρώπη.

Μετά από μακρά συζήτηση με όλα τα μέλη του Τμήματος, που φάνηκαν ιδιαίτερα ανοιχτά στις προτάσεις της επιτροπής και στα πορίσματα του δικού τους αναστοχασμού, η επιτροπή διαμορφώνει τις τελικές της προτάσεις σε δύο κατηγορίες.

Άμεσα υλοποιήσιμοι στόχοι:

- Κάλυψη υλικοτεχνικών αναγκών στο σύστημα πληροφορικής και δικτύων.
- Κάλυψη κενών στη βασική υποδομή.
- Τοποθέτηση διπλωματούχου ηλεκτρολόγου στο θέατρο Κλειώ.
- Διαμόρφωση αποθήκης ώστε να μην χρησιμοποιείται πια ως αποθηκευτικός χώρος το Θέατρο Κλειώ.
- Οργάνωση ερευνητικού σεμιναρίου (όπως συζητήθηκε με την ολομέλεια του Τμήματος).
- Επίλυση του ζητήματος των ερευνητικών αδειών και κατοχύρωση ερευνητικού χρόνου. Όλα τα μέλη του Τμήματος, συμπεριλαμβανομένων και των διδασκόντων πρακτικών μαθημάτων, κατανοούν ότι σε πρώτη φάση πρέπει να διασφαλιστούν τουλάχιστον οι ερευνητικές άδειες για την παραγωγή συγγραφικού έργου.
- Οργάνωση ομάδων ερευνητικών ενδιαφερόντων (clusters).
- Δημιουργία δικτύου αποφοίτων (alumni network) και χρήση του για την ενίσχυση της δημόσιας εικόνας του Τμήματος, τη στενότερη σύνδεσή του με τον νεότερο καλλιτεχνικό κόσμο και την εξεύρεση πόρων.

Στρατηγικοί στόχοι:

- Αναδιοργάνωση του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών· πολλές προτάσεις συζητήθηκαν κατά την ολομέλεια της εξωτερικής αξιολόγησης και έδειξαν ότι αυτό το πεδίο είναι γόνιμο. Η επιτροπή θεωρεί ότι το μεταπτυχιακό είναι ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του Τμήματος, και ως τέτοιο πρέπει να στηριχθεί και να αναπτυχθεί, να αποκτήσει αναγνωρισιμότητα και ένα ευκρινές και ελαστικό πρόγραμμα σπουδών, που να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, ένα κεντρικό σεμινάριο κορμού και, κατ' επιλογή, σειρά εστιασμένων ειδικών σεμιναρίων.
- Εξασφάλιση μιας υποτροφίας (από δημόσιο ή ιδιώτη χορηγό, εντός ή εκτός του πανεπιστημίου) ανά έτος, για καλλιτέχνη in residence, που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μαθήματα (αντί για 407).
- Το Τμήμα Θεάτρου να αποτελέσει πόλο ερευνητικών και διδακτικών συνεργασιών μεταξύ των τμημάτων της Σχολής Καλών Τεχνών.
- Να ολοκληρωθεί το campus της Θέρμης ή να δοθεί μια άλλη οριστική λύση στο κτιριακό ζήτημα εξασφαλίζοντας την αρμονικότερη εσωτερική λειτουργία του Τμήματος.
- Προγραμματισμός για την μελλοντική αναζήτηση ερευνητικών κονδυλίων, με πρωτότυπα προγράμματα τα οποία να συνδυάζουν και το έργο των καλλιτεχνών που διδάσκουν στο Τμήμα, αλλά και να κεφαλαιοποιούν την ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ που ειδικεύονται στην ιστορία και τη θεωρία.

The Members of the Committee

Name and Surname	Signature
1.	_____
2.	_____
3.	_____
4.	_____
5.	_____